

Advies SARC – Vlaamse Sportraad

Arenbergstraat 9
1000 Brussel
Tel 02 553 06 29
sarc@vlaanderen.be
www.sarc.be

VOORONTWERP VAN DECREET HOUDENDE VASTSTELLING VAN DE ALGEMENE REGELS WAARONDER IN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP EN HET VLAAMSE GEWEST PERIODIEKE PLAN- EN RAPPORTERINGSVERPLICHTINGEN AAN LOKALE BESTUREN KUNNEN WORDEN OPGELEGD

Advies van de Vlaamse Sportraad

Vlaams minister Geert Bourgeois vroeg de SARC op 21 december 2010 om advies over het bovenstaande voorontwerp.

De Algemene Raad van de SARC besprak het voorontwerp op zijn vergadering van 21 december 2010 en bracht op die datum een algemeen, overkoepelend advies uit aan Vlaams minister Geert Bourgeois.

De Vlaamse Sportraad had op 1 februari 2011 een gesprek over de sportspecifieke consequenties van het voorontwerp met Sonia Vanden Broeck, coördinator van de Bloso afdeling Subsidiëring.

De Vlaamse Sportraad bracht op zijn plenaire vergadering van 1 februari 2011 het volgende advies uit aan Vlaams minister Philippe Muyters en aan de commissie Cultuur, Jeugd, Sport en Media van het Vlaams Parlement.

In zijn memorandum van 2009 pleitte de Vlaamse Sportraad, na enkele turbulente jaren van frequent wisselende regelgeving, voor een decretale rustperiode. Maar zie, amper 4 jaar nadat het Sport-voor-Allen-(SvA)-decreet¹ werd goedgekeurd, ligt alweer een nieuw decreet op tafel, dat het SvA-decreet opsloopt en bovendien enkele hard bevochten kwaliteitsnormen op de helling zet.

De Vlaamse Sportraad is erg tevreden dat er eindelijk werk wordt gemaakt van administratieve vereenvoudiging. Planlastvermindering is al jaren een constante in de beleidsnota's van de Vlaamse Regering, maar bleef vaak dode letter. De voorbije jaren was er een wildgroei aan beleidsplannen en verslagen allerhande die lokale besturen in opdracht van de Vlaamse overheid moeten opstellen om hun subsidies te verantwoorden.

De Vlaamse Sportraad staat achter de plannen om de papierberg voor provincies en gemeenten af te graven, door de administratieve verplichtingen te stroomlijnen. De Vlaamse Sportraad herinnert in dit verband aan zijn advies van 12 februari 2007 over

¹ Decreet van 9 maart 2007 houdende de subsidiëring van gemeente- en provinciebesturen en de Vlaamse Gemeenschapcommissie voor het voeren van een sport-voor-allen-beleid.

administratieve vereenvoudiging: *De P uit verplichting halen (document 140-03)*. Maar het voorliggende decreet heeft ook een schaduwzijde. Het gaat een stuk verder dan administratieve vereenvoudiging. Het heeft vergaande gevolgen voor de organisatie en de werking van de sportsector, zonder dat daar enig overleg aan voorafging. Dat was ook al zo met het Groenboek (*zie advies van de SARC van 21 oktober 2010*). De Vlaamse Sportraad staat achter de principes van het Groenboek, met name een meer efficiënte overheid, maar mist het maatschappelijke draagvlak voor de toepassing ervan.

De Vlaamse Sportraad heeft enkele fundamentele bedenkingen, vooral over het sportbeleidsplan, de bestemming van sportspecifieke subsidies, de lokale sportraden, en de sportgekwalficeerde ambtenaren.

Sportbeleidsplan

(Uit de nota aan de Vlaamse Regering) [...] De goede en terechte ambities van samenwerking tussen overheden én van het planmatig optreden zijn in de loop der jaren ondergesneeuwd geraakt in een te sterk bureaucratisch gegeven. Lokale besturen raken verstrikt in een plannings- en rapporteringslast die vaak verwordt tot tijdrovende papieren oefeningen waarbij de relevantie voor de eigenlijke beleidsuitvoering steeds minder wordt.

De sportbeleidsplannen hebben hun nut bewezen. Veel sportschepenen hebben nog altijd graag een plan op papier staan. Het helpt hen om de sport op de politieke agenda te houden. Pas wanneer de sport een hoofdstuk in het globale beleidsplan wordt, dreigt ze serieus *ondergesneeuwd te raken*, om de terminologie van de Vlaamse Regering te gebruiken. Omgekeerd kan het voor de sport een pluspunt betekenen als ze in een globaal plan terechtkomt waar de gemeente echt wil voor gaan. Het transversale beleidsplan wordt dus niet helemaal verworpen, maar het beleidsplan en de begroting voor de sport moeten daarin duidelijk herkenbaar blijven. Dat vergt een lokale oplossing.

Sportspecifieke subsidies

(Uit de nota aan de Vlaamse Regering) [...] De Commissie Efficiëntiewinst voor Lokale Besturen (CELB) doet in haar eindrapport van 1 juli 2010 (VR 2010 0907 MED.0354) gelijkaardige aanbevelingen. Deze commissie pleit ervoor dat sectorale subsidies zonder impuls karakter worden omgevormd tot een algemene financiering van de lokale besturen waar geen rapporteringsverplichtingen aan zijn gekoppeld.

In het huidige SvA-decreet gaat maar één vierde van de middelen naar het impulsbeleid, de rest zijn beleidssubsidies. Die beleidssubsidies dreigen nu in een algemeen gemeentefonds te belanden, waar ze voor andere dan sportieve doeleinden kunnen worden aangewend. Beleidsmakers spreken dat tegen, maar de teksten blijven onduidelijk. Sportsubsidies moeten als dusdanig worden geormerkt, om hun sportieve aanwending op het lokale niveau te garanderen: brede school, sportkampen, ... Zelfs dan is er geen garantie voor een billijke verdeling. Het valt niet uit te sluiten dat het leeuwendeel van de middelen naar één bepaalde sporttak gaat, terwijl andere in de kou blijven staan.

Lokale sportraad

Even fundamenteel als het sportbeleidsplan, is het behoud van de lokale sportraad.

(Uit het decreet) Art. 6. De subsidieregelingen zijn onderworpen aan de volgende randvoorwaarden: [...] 4° ze kunnen bepalen dat de lokale besturen moeten aantonen dat ze lokale belanghebbenden hebben betrokken bij de opmaak van de strategische meerjarenplanning.

Kunnen bepalen dat [...] ze lokale belanghebbenden hebben betrokken ... is als opdracht veel te vaag en te zwak. Een vrijblijvende rondvraag via het internet, bijvoorbeeld, kan niet volstaan om *betrokkenheid* aan te tonen. Daarvoor moet men effectief bij het veld te rade gaan. En waar is het veld beter vertegenwoordigd dan in de lokale sportraad? De lokale sportraad werkt nauw samen met het lokale bestuur en is vaak de drijvende kracht achter allerlei initiatieven. Het SvA-decreet verankert de sportraden en hun samenstelling conform het cultuurpact.

De lokale adviesraden moeten blijven bestaan. Het is de beste manier om het veld zijn terechte zeg te geven in het lokale beleid.

Gekwalificeerde ambtenaren

(Uit de memorie van toelichting) Artikel 6. [...] De subsidieregelingen kunnen geen voorwaarden bevatten met betrekking tot de aard van de in te zetten middelen, met betrekking tot verplicht aan te werven personeel of met betrekking tot de organisatorische structuur van een lokaal bestuur. Deze voorwaarde wil het lokale bestuur meer vrijheid geven in de aanwending van de te besteden middelen om zo de lokale bestuurskracht te verhogen. Dit zal zowel voor het Vlaamse als voor het lokale bestuursniveau een cultuuromslag vereisen. Daar waar in het verleden de afstemming tussen beide bestuursniveaus dikwijls op basis van de ingezette middelen gezocht werd, zal deze afstemming nu op een ander niveau gevoerd worden. Door deze voorwaarde zal een subsidieregeling dus geen voorwaarden meer kunnen opleggen m.b.t. de oprichting van een dienst, afdeling of entiteit binnen of buiten de gemeentelijke administratie. Deze voorwaarde laat ook niet toe dat voorwaarden worden opgelegd m.b.t. de indienstneming van een specifiek personeelslid voor een bepaalde taak binnen de lokale administratie.

Totaal onaanvaardbaar, meent de Vlaamse Sportraad. Aan de bepalingen in het SvA-decreet over sportgekwalificeerde ambtenaren en de vereiste diploma's mag niet worden geraakt. De oprichting van eigen sportdiensten met gekwalificeerde ambtenaren, daar heeft de Vlaamse sportwereld 30 jaar voor gevochten. 388 gediplomeerde VTE's zijn momenteel aan de slag. Het kan niet dat die verworvenheid met één pennenstreek ongedaan wordt gemaakt, gelet op de goede resultaten. Anders wordt het voor een aantal gemeenten terug naar af, naar de periode van vóór 1976, vóór de komst van de sportfunctionarissen. Kwaliteitseisen zijn onlosmakelijk verbonden met subsidiëring. De kwalificatievereisten voor ambtenaren moeten blijven bestaan. Verlies van kwaliteit houdt het risico in van afbouw.

Hefboombeleid vs gemeentelijke autonomie

Protagonisten van de gemeentelijke autonomie argumenteren dat de Vlaamse overheid veel meer impact heeft op het lokale beleid dan haar 10% inbreng in de gemeentekas verantwoordt. Maar een hefboombeleid vanuit de Vlaamse overheid heeft in het verleden zijn nut bewezen. Vandaag zouden veel gemeenten geen degelijke sportinfrastructuur hebben, had de Vlaamse regering hen daar sedert 1976 niet toe aangezet. De gemeentelijke autonomie heeft altijd gevoelig gelegen bij subsidiëring. Dit nieuwe decreet doet weer de vraag rijzen of een hogere overheid een lagere overheid moet subsidiëren. Het zou de Vlaamse administratie alleszins niet misstaan om meer vertrouwen hebben in de lokale overheden. Die weten heus wel waar ze mee bezig zijn. Ze zijn best in staat om weloverwogen beslissingen te nemen, ook al wijken die beslissingen soms af van wat de Vlaamse administratie in gedachten heeft. Het SvA-decreet slaagt er overigens in om gemeentelijke autonomie en Vlaamse aansturing in evenwicht te brengen.

Rechtszekerheid

Gemeentebesturen twijfelen in de huidige situatie aan hun rechtszekerheid. Ze vragen zich af wat er nog in sectorale decreten zal staan. Het doet de ronde dat beoordelingscriteria en de hoogte van de subsidie, uit de sectorale decreten zouden worden gelicht.

Langetermijnbudget

Het is niet duidelijk hoe de partners het begrotingstechnisch aan boord gaan leggen om een budget voor 3 of 6 jaar te ramen en vast te leggen. Elk sportdecreet begint met *binnen de perken van de goedgekeurde begrotingskredieten*. Die cijfers kan men niet 6 jaar vooraf inschatten.

Timing

Het is de bedoeling dat dit nieuwe decreet tegen einde 2011 is goedgekeurd, om bij de gemeenteraadsverkiezingen van oktober 2012 van kracht te zijn. Geen tijd dus voor een ernstige evaluatie van het huidige SvA-decreet, dat nog niet eens een hele regeerperiode

meegaat. Bovendien gingen in januari 2011 enkele pilootprojecten op basis van de nieuwe regelgeving van start. Er is ten minste 1 jaar nodig om daar de nodige lessen uit te trekken en de pijnpunten bloot te leggen.

Komt daarbij nog de interne staatshervorming, waarvan de consequenties voor de betrokken sectoren vooralsnog moeilijk zijn in te schatten. Het is wenselijk om daar eerst duidelijkheid over te scheppen.

Samengevat

Mits enkele fundamentele aanpassingen worden aangebracht, steunt de Vlaamse Sportraad de voorstellen rond planlastvermindering via één gelijklopende beheers- en beleidscyclus voor elke sector. De sterke punten van het huidige SvA-decreet moeten behouden blijven. Aan de kwaliteitseisen mag niet worden geraakt. Sectorale middelen mogen voor de sport niet verloren gaan. Lokale adviesraden moeten blijven bestaan. Bovendien mag het decreet pas in werking treden wanneer er duidelijkheid is

- ✓ over de interne staatshervorming (Groenboek);
 - ✓ over alle consequenties voor bestaande sectordecreten, waaronder het SvA-decreet;
- Het is wenselijk om elke wijziging van de sectorale regelgeving, in het nieuwe decreet op te nemen. Zo worden veel vragen en mogelijke juridische problemen in de toekomst voorkomen.

Bart Vanreusel, *voorzitter van de Vlaamse Sportraad*

Line Dumoulin, *ondervoorzitter*

Lieven De Clercq, *secretaris*